

brzmienie od 2009-09-01

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie ramowych
planów nauczania w szkołach publicznych
z dnia 12 lutego 2002 r. (Dz.U. Nr 15, poz. 142)**

Zmiany aktu:

2009-09-01	Dz.U. 2009	Nr 54	poz. 442	§ 1
2008-09-01	Dz.U. 2008	Nr 72	poz. 420	
2005-09-01	Dz.U. 2005	Nr 30	poz. 252	§ 1
	Dz.U. 2004	Nr 43	poz. 393	
2004-09-01	Dz.U. 2004	Nr 43	poz. 393	§ 1
2003-09-01	Dz.U. 2003	Nr 116	poz. 1093	§ 1
2003-03-22	Dz.U. 2003	Nr 39	poz. 337	§ 1
2002-09-01	Dz.U. 2002	Nr 137	poz. 1155	§ 1

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320 oraz z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615) zarządza się, co następuje:

§ 1.¹

Określa się ramowe plany nauczania dla publicznych szkół:

- 1) podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży:
 - a) szkoły podstawowej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
 - b) szkoły podstawowej specjalnej, stanowiące załączniki nr 2 i 3 do rozporządzenia,
 - c) gimnazjum, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia,
 - d) gimnazjum specjalnego, stanowiące załączniki nr 5 i 6 do rozporządzenia,
- 1a) podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów, określona odpowiednio w załącznikach nr 2 i 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17):
 - a) klas I-III szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 3a do rozporządzenia,
 - b) gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 6a do rozporządzenia,
 - c) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum, stanowiący załącznik nr 6b do rozporządzenia,
- 2) podstawowej i gimnazjum dla dorosłych:
 - a) klasy VI szkoły podstawowej, stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia,
 - b) gimnazjum, stanowiący załącznik nr 8 do rozporządzenia,
- 2a) gimnazjum dla dorosłych, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1a, stanowiący załącznik nr 8a do rozporządzenia,

- 3) ponadgimnazjalnych dla młodzieży i dorosłych:
- a) trzyletniego liceum ogólnokształcącego, w tym trzyletniego liceum ogólnokształcącego specjalnego, stanowiący załącznik nr 9 do rozporządzenia,
 - b) trzyletniego liceum ogólnokształcącego z oddziałami dwujęzycznymi, stanowiący załącznik nr 10 do rozporządzenia,
 - c) trzyletniego liceum profilowanego, w tym trzyletniego liceum profilowanego specjalnego, stanowiący załącznik nr 11 do rozporządzenia,
 - d) czteroletniego technikum, w tym czteroletniego technikum specjalnego, stanowiący załącznik nr 12 do rozporządzenia,
 - e) zasadniczej szkoły zawodowej, w tym zasadniczej szkoły zawodowej specjalnej, stanowiący załącznik nr 13 do rozporządzenia,
 - f) dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania, stanowiący załącznik nr 39 do rozporządzenia,
 - g) trzyletniego technikum uzupełniającego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym trzyletniego technikum uzupełniającego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania, stanowiący załącznik nr 40 do rozporządzenia,
 - h) szkoły policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku:
 - na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 41 do rozporządzenia,
 - na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 42 do rozporządzenia,
 - i) trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy, stanowiący załącznik nr 43 do rozporządzenia,

4) (uchylony).

§ 2.

1.² Ramowy plan nauczania określa tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych dla odpowiednich okresów nauczania o wyróżnionych celach, stanowiących całość dydaktyczną, zwanych dalej "etapami edukacyjnymi", w szkole podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, a także w trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami:

- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, w toku których odbywa się nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 3 ust. 10,

realizacja modułów, kształcenie zintegrowane (edukacja wczesnoszkolna) lub realizacja ścieżek edukacyjnych, o których mowa w ust. 5 pkt 3, oraz zajęć w profilu,

- 2) zajęć z religii/etyki,
- 3) godzin do dyspozycji dyrektora szkoły:
 - a) godzin przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 5,
 - b) godzin przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 5a,
- 4) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych,
- 5) zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne.

2. Ramowy plan nauczania szkoły dla dorosłych prowadzonej w formie zaocznej określa obowiązujący wymiar godzin zajęć edukacyjnych w całym etapie edukacyjnym.

3.³ Organ prowadzący szkołę może zwiększyć liczbę godzin zajęć edukacyjnych, nie więcej jednak niż o 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym, a w przypadku szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich - o 6 do 12 godzin.

4.⁴ *(skreślony)*

5.⁵ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, z uwzględnieniem realizacji zajęć, o których mowa w ust. 9, mogą być przeznaczone na:

- 1) okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- 2) realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, a w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁶ - także na realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych z języka obcego, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, nieujętych w ramowym planie nauczania dla danego etapu edukacyjnego, jeżeli wymiar godzin umożliwi realizację podstawy programowej ustalonej dla tych zajęć,
- 3) realizację ścieżek edukacyjnych, obejmujących zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów lub bloków przedmiotowych, o których mowa w § 3 ust. 10, lub w postaci odrębnych zajęć - w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁶,
- 4) zorganizowanie zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym - w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁶,
- 5) nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych - w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub języku regionalnym.

5a.⁷ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone również na realizację:

- 1) zajęć zwiększających szanse edukacyjne uczniów: na pracę z uczniem zdolnym lub z uczniem mającym trudności w nauce,
- 2) zajęć rozwijających zainteresowania uczniów
- w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.⁸).

6.⁹ Dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w ust. 5 pkt 2, dyrektor szkoły może wprowadzić do szkolnego planu nauczania po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców. W przypadku wprowadzenia dodatkowych zajęć edukacyjnych udział uczniów w tych zajęciach jest obowiązkowy.

7. ¹⁰ Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w ust. 5 pkt 2, oraz zajęć religii/etyki nie może przekroczyć łącznie:

- 1) w klasach I-III szkoły podstawowej - 23 godzin,
- 1a) w klasach I-III szkoły podstawowej, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a - 24 godzin,
- 2) w klasach IV-VI szkoły podstawowej - 28 godzin,
- 3) w każdej klasie gimnazjum, z wyjątkiem oddziałów dwujęzycznych - 31 godzin,
- 3a) w każdej klasie gimnazjum, z wyjątkiem oddziałów dwujęzycznych, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a - 33 godzin,
- 4) w oddziałach dwujęzycznych gimnazjum - 33 godzin,
- 4a) w oddziałach dwujęzycznych gimnazjum, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a - 35 godzin,
- 5) w każdej klasie zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletniego liceum ogólnokształcącego, trzyletniego liceum profilowanego, dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami - 35 godzin,
- 6) w każdej klasie czteroletniego technikum, trzyletniego technikum uzupełniającego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i szkoły policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku - 36 godzin.

7a. ¹¹ Do tygodniowych wymiarów godzin, o których mowa w ust. 7, nie wlicza się:

- 1) godzin zajęć, o których mowa w § 4 ust. 1,
- 2) godzin zajęć sportowych w szkołach (oddziałach) sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, z wyjątkiem godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego realizowanych w ramach zajęć sportowych.

8. ¹² Zajęcia religia/etyka są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

9. ¹³ Zajęcia wychowanie do życia w rodzinie są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

10. Dyrektor szkoły, z wyjątkiem szkoły specjalnej, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, przydziela dodatkowe godziny na prowadzenie indywidualnych zajęć rewalidacyjnych z uczniami niepełnosprawnymi.

§ 3.

1. ¹⁴ Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas i oddziałów na danym etapie edukacyjnym tygodniowy wymiar godzin:

- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- 2) zajęć religii/etyki,
- 3) dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 2, jeżeli takie zajęcia są prowadzone.

2. W szkolnym planie nauczania należy dodatkowo uwzględnić dla uczniów niepełnosprawnych, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3, następujące zajęcia

rewalidacyjne:

- 1) korekcyjne wad postawy,
- 2) korygujące wady mowy,
- 3) orientacji przestrzennej i poruszania się,
- 4) nauki języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji,
- 5) inne, wynikające z programów rewalidacji.

3. Zajęć wymienionych w ust. 2 nie organizuje się w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, w tym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, a także w szkołach specjalnych dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania.

4. W szkołach podstawowych specjalnych i gimnazjach specjalnych dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, autyzmem - zajęcia rewalidacyjne nie obejmują nauki alternatywnych metod komunikacji.

5. W szkołach specjalnych dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania w szkolnym planie nauczania należy uwzględnić zajęcia socjoterapeutyczne.

6. ¹⁵ (uchylony)

7. ¹⁶ Dla uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich można przedłużyć okres nauki na każdym etapie edukacyjnym co najmniej o jeden rok, zwiększając proporcjonalnie liczbę godzin zajęć edukacyjnych. Decyzję o przedłużeniu uczniowi okresu nauki podejmuje dyrektor szkoły w uzgodnieniu z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia, nie później niż do końca lutego roku poprzedzającego ostatni rok nauki w danej szkole, na podstawie szczegółowej analizy osiągnięć edukacyjnych ucznia dokonanej przez radę pedagogiczną.

8. ¹⁷ (uchylony)

9. ¹⁸ W zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku szkolny plan nauczania zawiera, oprócz zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, odpowiednio zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnozawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych profili, albo zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych zawodów.

10. W szkolnym planie nauczania dopuszcza się wprowadzenie zestawienia zajęć edukacyjnych w blok przedmiotowy, w ramach którego prowadzone jest zintegrowane nauczanie treści i umiejętności z różnych dziedzin wiedzy, realizowane w toku jednolitych zajęć edukacyjnych, zwany dalej " blokiem przedmiotowym", pod warunkiem zapewnienia realizacji zadań wynikających z podstawy programowej oraz zachowania wymiaru godzin poszczególnych zajęć edukacyjnych, określonego w ramowym planie nauczania.

11. ¹⁹ (uchylony)

12. Jeżeli w szkole jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, dyrektor szkoły dostosowuje odpowiednio ramowy plan nauczania, z uwzględnieniem możliwości pełnej realizacji przyjętych programów nauczania.

§ 4. ²⁰

1. ²¹ W szkolnych planach nauczania w szkołach (oddziałach) dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, z zastrzeżeniem ust. 3, należy dodatkowo uwzględnić godziny na naukę języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego tygodniowo w wymiarze:

- 1) w szkole (oddziale) z nauczaniem w języku mniejszości narodowej, etnicznej lub języku regionalnym:
 - a) w klasach I-III szkoły podstawowej - 14 godzin łącznie,
 - b) w klasach IV-VI szkoły podstawowej i w gimnazjum - 12 godzin łącznie,
 - c) w trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej - 12 godzin łącznie,
 - d) w zasadniczych szkołach zawodowych - równym wymiarowi godzin zajęć z języka polskiego w danym roku szkolnym,
- 2) w szkole (oddziale), w której zajęcia edukacyjne są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości narodowej, etnicznej lub języku regionalnym, będącym drugim językiem nauczania - równym tygodniowemu wymiarowi godzin zajęć z języka polskiego odpowiednio we wszystkich klasach szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletniego liceum ogólnokształcącego, trzyletniego liceum profilowanego, czteroletniego technikum, dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletniego technikum uzupełniającego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej,
- 3) w szkole (oddziale) z dodatkową nauką języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego:
 - a) w szkole podstawowej, gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej - 3 godzin,
 - b) w zasadniczych szkołach zawodowych, w tym w szkołach specjalnych - równym tygodniowemu wymiarowi godzin zajęć z języka polskiego w danym roku szkolnym.

2. Zgłoszenie ucznia, zgodnie z odrębnymi przepisami, na naukę języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego jest równoznaczne z zaliczeniem tego języka do obowiązkowych zajęć edukacyjnych ucznia, do których stosuje się przepisy dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

§ 5.

1. W szkołach (oddziałach) dwujęzycznych nauczanie języka obcego nowożytnego, będącego drugim językiem nauczania, odbywa się w wymiarze od 15 do 18 godzin tygodniowo w całym etapie edukacyjnym. Warunki organizowania oddziałów dwujęzycznych określają odrębne przepisy.

2.²² Nauczanie dwujęzyczne może być realizowane w zakresie obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem zajęć obejmujących język polski, część historii dotyczącą historii Polski i część geografii dotyczącą geografii Polski oraz drugi język obcy. Zakres treści przedmiotów nauczanych dwujęzycznie obejmuje także zagadnienia z zakresu historii i kultury oraz zagadnienia społeczno-ekonomiczne związane z krajami danego obszaru językowego. Proporcje zajęć z danego przedmiotu w języku polskim i w języku obcym ustala nauczyciel przedmiotu nauczanego dwujęzycznie, uwzględniając poziom umiejętności uczniów w zakresie języka obcego.

3. W trzyletnich liceach ogólnokształcących z oddziałami dwujęzycznymi dopuszcza się kształcenie w klasie wstępnej.

§ 6.

1.²³ W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim

technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki i technologii informacyjnej - w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 2) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych, z tym że przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących od 10 do 24 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 3) na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 4) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie lub w profilu kształcenia ogólnozawodowego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 5) w przypadku realizacji w kształceniu zawodowym modułów, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu,
- 6) na zajęciach praktycznej nauki zawodu, zgodnie z przepisami w sprawie praktycznej nauki zawodu,
- 7) na zajęciach wychowania do życia w rodzinie, zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

2.²⁴ W gimnazjum, w trzyletnim liceum ogólnokształcącym i dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, liczącym nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy, zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów.

3. W przypadku oddziałów liczących odpowiednio nie więcej niż 30 uczniów lub nie więcej niż 24 uczniów na zajęciach, o których mowa w ust. 1, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę, z zastrzeżeniem ust. 4.

4.²⁵ W szkole specjalnej i w oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej oraz w szkole integracyjnej i w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz w ust. 2, podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa powinna liczyć nie mniej niż 5 uczniów.

5.²⁶ Zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone w grupach liczących od 12 do 26 uczniów. Dopuszcza się tworzenie grup międzyoddziałowych lub międzyklasowych.

5a.²⁷ W zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone oddzielnie dla dziewcząt i chłopców. W klasach IV-VI szkoły podstawowej i w gimnazjum zajęcia wychowania fizycznego mogą być prowadzone oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

6. Zajęcia wychowania fizycznego w szkole specjalnej i w oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej oraz w szkole integracyjnej i w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej są prowadzone w grupach, w których liczba uczniów odpowiada liczbie uczniów w oddziale szkoły specjalnej - oddzielnie dla dziewcząt i chłopców. Jeżeli liczba dziewcząt i chłopców w grupie jest mniejsza niż 5, dopuszcza się

tworzenie grup międzyoddziałowych lub, w wyjątkowych przypadkach, grup międzyklasowych.

7. ²⁸(*uchylony*)

§ 7.

W szkole mogą być organizowane nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, stosownie do posiadanych środków finansowych.

§ 8.

Wymiar godzin zajęć sportowych w szkołach (oddziałach) sportowych i szkołach mistrzostwa sportowego określają odrębne przepisy.

§ 9.

Wymiar godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego określony w załącznikach nr 1-6, 15, 16, 19-23, 27-29, 32-34 i 37 do rozporządzenia stosuje się od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

§ 9a. ²⁹

Na rok szkolny 2002/2003 w szkolnym planie nauczania należy określić:

- 1) dla klasy VI szkoły podstawowej taki tygodniowy wymiar godzin z niżej wymienionych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, aby łącznie z tygodniowym wymiarem godzin tych zajęć zrealizowanym w roku szkolnym 2000/2001 i 2001/2002 wyniósł on co najmniej:
 - a) z języka polskiego, historii i społeczeństwa, muzyki i plastyki - 23 godziny łącznie,
 - b) z techniki - 1 godzinę,
 - c) z informatyki - 1 godzinę,

- 2) dla klasy III gimnazjum taki tygodniowy wymiar godzin z niżej wymienionych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, aby łącznie z tygodniowym wymiarem godzin tych zajęć zrealizowanym w roku szkolnym 2000/2001 i 2001/2002 wyniósł on co najmniej:
 - a) z języka polskiego - 13 godzin,
 - b) z techniki - 1 godzinę.

§ 10.

Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 61, poz. 626).

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2002 r.

Załącznik 1.	Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej
Załącznik 2.	Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej
Załącznik 3.	Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
Załącznik 3a.	Ramowy plan nauczania dla klas I-III szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
Załącznik 4.	Ramowy plan nauczania dla gimnazjum
Załącznik 4a.	Ramowy plan nauczania dla oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum
Załącznik 5.	Ramowy plan nauczania dla gimnazjum specjalnego
Załącznik 6.	Ramowy plan nauczania dla gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
Załącznik 6a.	Ramowy plan nauczania dla gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
Załącznik 6b.	Ramowy plan nauczania dla oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum
Załącznik 7.	Ramowy plan nauczania dla klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych
Załącznik 8.	Ramowy plan nauczania dla gimnazjum dla dorosłych

- Załącznik 8a. Ramowy plan nauczania dla gimnazjum dla dorosłych
- Załącznik 9. Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum ogólnokształcącego, w tym trzyletniego liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem,
- Załącznik 10. Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum ogólnokształcącego z oddziałami dwujęzycznymi
- Załącznik 11. Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum profilowanego, w tym trzyletniego liceum profilowanego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania
- Załącznik 12. Ramowy plan nauczania dla czteroletniego technikum, w tym czteroletniego technikum specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania
- Załącznik 13. Ramowy plan nauczania dla zasadniczej szkoły zawodowej, w tym zasadniczej szkoły zawodowej specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania
- Załącznik 14. (*uchylony*)
- Załącznik 15. (*uchylony*)
- Załącznik 16. (*uchylony*)
- Załącznik 17. (*uchylony*)
- Załącznik 18. (*uchylony*)
- Załącznik 19. (*uchylony*)
- Załącznik 20. (*uchylony*)
- Załącznik 21. (*uchylony*)
- Załącznik 22. (*uchylony*)
- Załącznik 23. (*uchylony*)
- Załącznik 24. (*uchylony*)
- Załącznik 25. (*uchylony*)
- Załącznik 26. (*uchylony*)
- Załącznik 27. (*uchylony*)
- Załącznik 28. (*uchylony*)
- Załącznik 29. (*uchylony*)
- Załącznik 30. (*uchylony*)
- Załącznik 31. (*uchylony*)
- Załącznik 32. (*uchylony*)
- Załącznik 33. (*uchylony*)
- Załącznik 34. (*uchylony*)
- Załącznik 35. (*uchylony*)
- Załącznik 36. (*uchylony*)
- Załącznik 37. (*uchylony*)
- Załącznik 38. (*uchylony*)
- Załącznik 39. Ramowy plan nauczania dla dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie,
- Załącznik 40. Ramowy plan nauczania dla trzyletniego technikum uzupełniającego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym trzyletniego technikum uzupełniającego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Załącznik 41. Ramowy plan nauczania dla szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych

- Załącznik 42. Ramowy plan nauczania dla szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz niepełnosprawnością ruch
- Załącznik 43. Ramowy plan nauczania dla trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami

-
- ¹ § 1 zmieniony rozporządzeniem z dnia 26.02.2004 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 393), które wchodzi w życie 1.09.2004 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ² § 2 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ³ § 2 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ⁴ § 2 ust. 4 skreślony rozporządzeniem z dnia 22.08.2002 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1155), które wchodzi w życie 1.09.2002 r.
- ⁵ § 2 ust. 5 pkt 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 22.08.2002 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1155), które wchodzi w życie 1.09.2002 r.; ust. 5 zmieniony rozporządzeniem z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ⁶ Dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego realizowana jest zgodnie z § 4 ust. 2, § 6 ust. 2, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ⁶ Dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego realizowana jest zgodnie z § 4 ust. 2, § 6 ust. 2, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ⁶ Dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego realizowana jest zgodnie z § 4 ust. 2, § 6 ust. 2, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ⁷ § 2 ust. 5a dodany rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ⁸ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1.
- ⁹ § 2 ust. 6 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ¹⁰ § 2 ust. 7 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 22.08.2002 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1155), które wchodzi w życie 1.09.2002 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 26.02.2004 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 393), które wchodzi w życie 1.09.2004 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ¹¹ § 2 ust. 7a w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ¹² § 2 ust. 8 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ¹³ § 2 ust. 9 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ¹⁴ § 3 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 22.08.2002 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1155), które wchodzi w życie 1.09.2002 r.
- ¹⁵ § 3 ust. 6 uchylony rozporządzeniem z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ¹⁶ § 3 ust. 7 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ¹⁷ § 3 ust. 8 uchylony rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ¹⁸ § 3 ust. 9 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 26.02.2004 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 393), które wchodzi w życie 1.09.2004 r.
- ¹⁹ § 3 ust. 11 uchylony rozporządzeniem z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ²⁰ § 4 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ²¹ § 4 ust. 1 zmieniony rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ²² § 5 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ²³ § 6 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ²⁴ § 6 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ²⁵ § 6 ust. 4 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.
- ²⁶ § 6 ust. 5 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ²⁷ § 6 ust. 5a dodany rozporządzeniem z dnia 23.03.2009 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 442), które wchodzi w życie 1.09.2009 r.
- ²⁸ § 6 ust. 7 uchylony rozporządzeniem z dnia 18.04.2008 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 420), które wchodzi w życie 1.09.2008 r.

²⁹ § 9a dodany rozporządzeniem z dnia 22.08.2002 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1155), które wchodzi w życie 1.09.2002 r.